

אורייתא מודיעת לי חובתי ומייסרתו
כאם את צנה, זהו המשחיר פניו על
דברי תורה.

(עג) קול שופר בקבלת תוכ"ק
פירש רמז"ן שלצר מאפר החיל ועשה
שופר זה דרך נס, למח לא פירש שנשמע
השופר ערס הקרצה, כי הכלכה שאין
מעלין רק כשלא נפרד עולה דרך עפל
עם האצרים.

(עד) בגמ' שבת, משמים השמעת
ד' ארץ יראה וגו', תנאי התנה כו'
השני, אם מקבלין כו', למח דוקא ארץ
יראה, ולא השמים, ר"ל דהנה אי
צטעק שעלה לפניו יתצ"ש לצרואות
העולם חסד אמר יצרא, ואמת אמר אל
יצרא שכולו מלא שקרים, מה עשה
הקצ"ה השליך אמת ארצה כו', והנה
אי כל מקום שהולך למ"ד בתחלתה
הטיל לה הא צסופה, וכאן ע"י התורה
יוכל להתקיים עולם השקר ג"כ,
שהתורה צחי אמת מקיים את העולם,
וצשמים הי יכול להיות קיום, אף צלי
התורה, שאין שקר למעלה, אצל צעוה"ז
הולך להיות התורה דייקא שביא
אמת, וזה ותשלך אמת, ארצה, היינו
הה"א צסוף, לפי שהולך לימוד התורה
בתחלות ועי"ז יכול להתקיים, ועי"ז
מורה הה"א צסוף.

לא הי עוד כמוהו, ומכש"כ כשלומדין
פרשה הזאת שצריכין להתבונן באיזה
מלך הי עומדין אז ישראל, ולראות בכל
עוז שלא ירצה להינתק ח"ו מזה
הדציקות, ויש מסורה אחת קחו לכם
הבן, אחת ראייתם, אחת עדי, אחת
נצבים, והיינו שאותן ישראל עלמם אשר
נאמר להם צמארים אחת קחו לכם תבן,
נתעלו כ"כ אח"כ למדריגת אחת
ראיתם, ואיך שצנח ישראל להתעלות
כל כך ולהתכפך כמו רגע מחומר
ולצנים לדציקות הגדול הזה למתן
תוכ"ק, וצאוב"ח הק' פי' ועתה אם
שמוע תשמעו, אין ועתה אלא לשון
תשובה, שמוע תורה שצנחצ, תשמעו
לשון עתיד רומז על תושבע"פ יעו"ש,
והודיעם אז שיש לכל איש ישראל חלק
בהתורה כדאי' שאם הי חסר אחד
מישראל, לא הי יכול להיות כמו שהי,
וא"כ צריך כל אחד לדצק עלמו בהתורה,
ואיתא כל המשחיר פניו על ד"ת
צעוה"ז, הקצ"ה מצהיק זיוו לעוה"צ
(סנהדרין ק'), והיינו שלומד צאופן זה
שהתורה עלמה מלמדו מוסר איך
להתנהג, וכצואו לדצרים אשר ידע
צעמו שאינו מקיימם הוא מתחרט מיד
על זה ומשחיר עלמו, כעין דאי צצוה"ק
בהקדמה, דמאן דעוסק בתורה צלילה

פרשת משפטים

(ב) במד"ר אלה המשפטים כ"מ
שגאמר אלה פסל הראשונים, אלה
תולדות שמו"א שצרא מקודם שמו"א
ולא ערצו לפניו החזירן לתוכו וצוהו,
וצרא אלו וערצו לפניו, תמוה הלא הוא
יתצ"ש ידע מקודם מה שיחי צסוף,
למה צרא אותן שלא ערצו, אכן כ"ז
תוכחת מוסר לאדם הנצחר מכל

(א) במד"ר ועוז מלך וכו'
נצודנאר הרשע ע"י שנתגאה ואמר דא
היא צצל רצחא, א"ל הקצ"ה רשע ל"ם
נתגאית כו', ואין אתה יודע שהכל שלי,
ממאמר זה תסמר שערת כל איש, אשר
מלך על כל עוה"ז אף על חיות היער,
ועכו"ם, הי הקפדה רצה על ששכח
שהכל של הקצ"ה.

צריאים שבארץ, ונקרא עולם קטן, וכשאנינו נותן לבו שיהי ממנו נחת דוח בשמים יארך להתגלגל הרי הוא כמו שמו"א שלא ערצו יהי זה הגוף תיבו וזכו, כמו דא"י במד"ר צראשית (פי"ד) כמו אשה מגבלת עיסה תורמת חלה כן אדם הפרשת חלה מכל העולם וכאשר רואין שיש הרבה מכשילין לפני האדם שעל ידן יוכל ח"ו ליכרם כהוהו וזכוהו, נחון להתייגע להאמין שיש דרכי נועם ועוצות יותר ויותר כי מדה טובה מרובה ממד"פ, ע"ז משלו במדרש לשיכור צעצע צפילקי הוליא איסרין רגס איקונין ש"מ קילל לשילעון כו', ראה הדינין נתיירא, זהו על אדם החשוד צעצע צפילקי אם נשלח עליו מעט יסורין משמים להכותו לטוב הוא צועט בהם כדא"י פ"צ בתנ"א כפרה סוררה, השועה תולה בדרך הטבע ומעלים עין שנשלח בהשגחה לרכך לבו שייטצ מעשיו, יורד יותר הוליא איסרין מתיר לעצמו נדנוד איסור מדאגת פרנסה יתערצו צגוי כו' רגס איקונין שמשחית לורה היבודית שלו כגון מגלח זקן עובר ה' ל"ח בשאט נפש ע"ז אובד לורתו ונעשה כלורת צע"ח שע"ז אמרו חז"ל ח"י רעה שולעת צמי שנדמה לה כח"י, אם צכ"ז לא יתעשת קלל צשלעון ח"ו כד"כ התקלף קילל ח"ו צשליעה עליונה, ח"כ"ז נמס לבו מאימת שמים לועק שיכור הייתי, זאת המכוון ועולה נח"ר ממרירת לבו עד שנעשה מזדונות זכויות ונחצבם העולם ע"י התיקון ונעשה צרי חדשה כמו חלה שמו"א שערצו לפניו, ולא יררך לבא בגלגול.

ג) במד"ר ד"א וחלה המשפטים, מהו מצלי משים לנח יאצדו, אמר ח"ו להקצ"ה מי יתן ידעתי ואמלא אערכה לפניו משפט, משל לצריון שהי שכור

כו', אמר הודיעני באיזה מקום החלך שריו ואני מלמדו את הדין, כשראה עונש האצות הק' ומרע"ה אמר שכור הייתי, ח"ו כי ירא שמים מאוד, גם לדקת פרצונו אין שיעור, גם הי' מלא חבונה, אמנם צראותו התימה רבה שנשלח יסורים קשים ומרים על לדיק כמוהו לא הי' יכול לתרץ שנכון הדבר, ונדמה לו שטעה השליח שנשלח משמים לאיזה ח"ו ונהפך לו האותיות והלך לח"ו, מלינו צגמי מנחות (ד' ל"ד) ושמת אותם צדפוס פי' שם צחוס' מדלל כי ונתת רק לשון שימה, מצואר לשון שימה מורה להשים תוך הדפוס שלא תוכל להתפשט לשום ד', זהו ענין שזכינו צמתן תוה"ק שיהי יכולת אדם לצטל עצמו וכל דעתו תחת תוה"ק כמו שימה צדפוס כל להרבה אחר הנכחת השי"ת וכל מידי דתמוה נודע כי תמים פעלו, ומי שהוא סומך שיש לו דעה ישרה יוכל להצין כל הנעשה זהו מצלי משים ח"ו יאצד, ע"כ לימוד גדול מיראת שמים של ח"ו, וכל דקוחיו לא עמדו עד שהי מוכרח להודות שכור הייתי כי מי צרי שפילה ואפילה ידמה להצין דעת קדושת אדונו יתצ"ש, והמייגע עצמו לצטל כל דעתו וכל עצמותיו להשי"ת זה נקרא משים אל לבו להיצטל אליו יתצדק, לכך נאמר אלל משפט חשים לפניי שיהי צחינת שימה צלי הוספת התפשטות, ולכך דורש עוד צשם כשם שהזהיר על הדברות כן הזהיר על דין שצו עולם חלוי וצו ניון נצנה וצו לדיקים מתגדליו, רוצ לדיקים אין להם משפטים, רק המשפט שצין יל"ט וי"ר, צינונים זה וזה שופטן, לדיק יל"ט שופטן, שלצו חלל מי"ר, רשט יל"ר שופטן, אמר זקניני ז"ל צשם רבי ר"ב ז"ל משפטים חשים לפנייהם חייב אי לומר צלשון רצו צדי א כפרה לו

ווערין אזי לי פאלגין די משפטי תוה"ק,
זכו תיבת לפניכם לפני כל חיותו.

(ד) על ג' דברים נתן משה נפשו
ונקראו על שמו ישראל, תורה, ודין,
למה לא נכלל דין בכלל תורה, י"ל
ע"פ מה דא"י צוה"ק יתרו (ע"ח
ע"א) כי יהי להם דבר צא אלי, ודקדק
שהולך לומר צאים אלי שהתחיל בלשון
רבים, ותי צא אלי דא רוח קודשא
דאיתי לגבי וצי הוה ידע נתן נפשו
על הדבר שיבי תמיד רוח"ק צע
דינים, הועיל צמה נקרא על שמו
שע"ז יוכל להאיר ליושבים בדין בצכותו
וזכות הרבים שיגיע אל האמת.

(ד*) במד"ר פ' משפטים ג'
דברים שמסר משה נפשו עליהן ונקראו
ע"ש כו התורה והדין, מה ענין דין
צפני עלמן הלא הם בכלל תוה"ק. י"ל
כגון במקום פסידא דעציר דינא לנפשי
או מה שדרשו נקי ולדיק אל תכרוג
לדיק אע"פ שאינו נקי זכו מכה בדין
שנפסק קס דינא ומ"ש ז"ל צ"ד מכן
ועונשין שלא מן הדין שנמסר רשות
נצ"ד על ענין הוראת שעה, המד"ת
מציא מי שמך וגו' ושופט אז עדין לא
ניתנה תוה"ק, נשמע שמשך רבינו ה"י
צו כח משפט הדין שאמר רק מי שמך
וגו' שופט עלינו, אבל על אחרים את
שופט שמסר אז נפשו שקרא רשע
נמרים יד, וצגמי הקורא לחצירו רשע
יורד עמו עד לחייו.

(ה) קשה לי להבין דברי המדרש
שמחל לישראל על עון העגל, ולא על
ניחוף צשיעים שזכו דבר של ממש, הלא
י"ל הטעם משום שזכו ה"י אחר סרחון
רביעי כדא"י המשל נתרשלו ידי
האובד המפיים.

(ו) מעשה צ"ג וכו' מלך גוזר
על אחרים והוא אינו עושה, שאלו המין
למה אינו משמר שבת, אמרו לו

העליונים והתחתונים חצירו של הקצ"ה,
התינה על טלטול, אבל למיחה וגידול
פירות מה, אכן על פי דברי נמוקי יוסף
צ"ק מה שמוחר להדליק נר צע"ק
שדולק צע"ק מפני שהוא עשה כל
פעולתו בחול, כן ע"י מאמרו יתברך
בחול שיבי צארץ כח הלומח ע"ז לומח,
וכל המלאכות כ"כ, רק עיקר תמיכתו
ה"י על ירידת גשמים שנראה ששולח
הגשם משמים צע"ק, ע"ז אמרו שאלו
יתברך זכו טלטול בחצרו, וצאמת מה
שהגשמים משקים הזרעים זכו קשה,
אבל העצים המה כמו כלים, ואין
מלווים על שציתת כלים, רק התמי ה"י
על הילוך ונדידת העצים ממקום
למקום, על זה כל הכלים קונים שציתת
שלא יוליכו יותר מאלפים סביבם, חוץ
אם המה בחוך תחום צעליהן הם
צטלים לגבי הצעלים ויש להם שציתת
צעליהן, ע"ז התירוף שכל העולם בחוך
תחומו של הקצ"ה.

(ז) במד"ת איזכו דרך ישרה
שיצור לו האדם יאהב את התוכחות
כו וי"א יחזיק באמונה יתירה ש"י עיני
צנחמני ארץ, מהו כוונתו באמונה
יתירה כגון מה שלפעמים אדם מזיד
צאיז ענין כדכ' אולת אד' תסלף דרכו
ועל ה"י יזעף לצו הוא מילר עלמו שפשע,
מ"מ גם צזכ יתחמץ שהכל משמים
שאלו רואין צגמי תענית (ט), שר"י
שאל לינוקא דר"ל מי איכא מידי דלא
רמיז צאורייתא היכן מרומז פסוק ה"ל
ענה דכתי ויחרדו א"א אחיו וגו' מה
זאת עשה אלי לנו, א"כ חז"ל סוברים
שזכו ה"י ח"ו פשיעות מהשצעים וצאמת
ה"י הכל נגזר צין הצתרים, וכן מצוה
צמדרש ע"פ למה תתענו ה"י מדרכיך
(ישע"י ס"ג) כשרצית נחת צלצם לשווא
כשרצית נחת צלצם לאכזב וצאמת
הכל משמים, זכו הדרש מפסוק עיני

בנאמני ארץ שמכניסים אמונה בדברים נמוכים שבצחינת ארץ.

(ח) בגמרא (קידושין דף י"ח) איתא דדוקא אס שוב העבד ממנו כדמי בגניבה נמכר, משא"כ אס שוב יותר, יש לעיין אס שמו צ"ד העבד כדמי בגניבה וצא א' והוסיף, אס עי"ז יגלל העבד מלמכרו, שאס נמכרו, צריכין למוכרו לזה שמוסיף כמו בכל שימת צ"ד, ולפי"ז אין דינו לימכר, אך יש לחשוב פן רוצה להגיל העבד ואין רצונו ליקחו באמת, ואס יב"י הדין שגילל העבד עי"ז, אס יוכל להגנב לתבוע המוקירו מדיני דגרמי, ופלא שלא דברו מזה.

(ט) במג"ח (מלוה מ"ב) שאין נמכר וחוזר ונמכר עבור א', כן ד' הרמב"ם אף אס גנב שנית, יש לעיין אס גנב אח"כ מאציו של הגנב שצריכין למוכרו עבור אציו ציחוד ומת אציו, אס נמכר פעם צ', שזהו כאלו נמכר עבור האב, רק שאינו כאן לוקח הבן המעות עבורו, או נימא דגז"כ שלא ימכר צ"פ עבור א', גם מסופקני מה שנמכר עבור גניבה לשני, אחר שנמכר עבור הראשון, אס מוכרין אותו חזק אחר שגנב פ"צ, על אחר כלות ש"ש ראשונים, ויתן הלוקח דבר מועט עבורו, או ממתינים אחר שעובד ש"ש ראשונים, ואז מוכרין אותו.

(י) ברש"י ר"ש ב"י דורש מקרא זה כמין חומר, קשה מגמי ערוצין ס"ד אמר ר"ג כמה מעלי"ה הא שמעתי הקשה רצא מכל האומר שמועה זו נאה כו' מאבד הונה של תורה פי' מהרש"א אף על השבח הוכיחו דמשמע שיש שמעתי שלא נאה.

(יא) במד"ר ע"פ וכו' ימכור א"א צחו לאמה, צח אחת היחה לי ומכרתי לכם וכו' נהגו זה כבוד, ששציתם

מאללי שאל' שצית שצי ותמוז שמתחיל שמכר ומכיים לשון שצי, ונראה כאשר ס"ק מזכירים רק ללמוד דו"ר אף מעט רק שיב"י צכוונה עלומה וכן ב"י דרך החסידים אמיתים לייגע צבהכנה צ' שעות כדי ללמוד שעה אחת כראוי, זהו צאמת המוצחר שצעצודת הקודש שנקרא מכירה שכן ב"י רלון הקדוש צ"ה שיב"י הלימוד דו"ר, אכן אחר שנתמעטו הלצדות אמר זקניי הק' ז"ל שגבון רק ללמוד הרבה כי המאור שזה יחזירו למוטב, כי כל לדיק מנהיג לפי צורך שעה זו כעין מחז"ל (צרכות ל') ימוד אדם דעתו אס יוכל לכוון יתפלל ואס לאו אל יתפלל, וצ"ע פוסק שעה מתפללין אף כשיודע שאין מכוון, לימוד זה נקרי שצי שאין זה עיקר הרלון צ"ה, אך שעי"ז יוכל לצכות ללמוד שעה כהוגן כעין דא"י צוה"ק פ' תלל ושכב א' אותה צתפסו אי"י לגצי שמי שאינו הוגן להחזיק"ק קורא צדרך מאנס, זהו לימוד המדרש נהגו זה כבוד שאין כבוד אלא תורה כדא"י צאצות, היינו שידע שאין לימודו נקרא כבוד עדיין, אך שצריך לחפש ולייגע עלמו שגיגע לכבד כראוי שיצבה ללימוד אמת לשמה.

(יב) במד"ר וכו' ימכור א"א צחו, צח אחת ב"י לי ומכרתי לכם, שאין אהם מוליחין אותה אלא חבושה צחרון, שציתם אותה אללי, ש"י עלית למרום שצית שצי כו', וצמדרש יתרו חשיב ג' מדריגות, לקיחה מתנה שצי, הם לג' צחי שיש צלומדין אותה, שצי נקי למי שבוט למדן לצד, ואין צו יר"ש, התורה היא צשצי אללו, כדא"י צוה"ק תלל ד' רע"ז מאן דאשתדיל צהלכה שלא לשמה זאת הלכה וודאי צתפסו אי"י לגצי, וע"ז א"י שאין אהם מוליחין אותה אלא חבושה צחרון, היינו שאינו משגיח על כל מעשיו שיב"י עפ"י

החורב, רק החורב חבושה אללו, ולקוחה היא צשכר, פי' לפי היגיעה, שיגע לזכות לה, זה קונה אותה זיגיעה, ומתנה היא מדריגה גבוה יותר למי שהוא דבוק תמיד בזה"י, ומצטל עלמו ממש להחורב, זה זוכה להחורב צמתנה, ל"ת כללית העצדים, צמסורה ג', כללית העצדים, כללית משה האוכל, ואורכיו כללית השמש בגבורתו, היינו כג' צחי הג'ל, כללית העצדים היא צחי השצ"י הנזכר, המדריגה הפחותה צחי עבד, כללית משה האוכל, היא צחי לקיחה כפי היגיעה, שמי שינרך ללמוד ילך אללו, ואורכיו כללית השמש, היא צחי מתנה, מדריגה הגבוהה, שהיא רק דציקות בזה"י.

יג) במד"ר כי ימכור כו' צחו כו' צח א' היתה לי ומכרתי לכם כו' שצחיתם אותה מאללי הנה יש צחינת עבד וצחי צן, כ"ז שאין אדם דצק צח' מתוך אהבה וכלות הנפש היא צחי עבד ונקראת שתוח"ק אללו צחינת שצ"י, אח"כ המשיל המדרש צחותו דף משל לצן מלכים שהזכירו אציו שלא יחקל צכ"ד וילקה שחציב כצצת עין, סיים שנאמר צנים אחס זהו הדבוק צצחי צן יחיד חציצים יותר ממלאכים אס ח"ו יורד וחועא זהו כמוכר צנו ש"מ שממשיל המדרש אח"כ כדכ' צאחאצ התמכר לעשות ר', והזורק אצן צאיקונין ש"מ שמאצד הצורה הקדושה שצו, כ"ז שלא נכתמו העוונות כ"כ צפניו הוא ללס אלי, כדאי צצוח"ק משפטים ע"פ אלי שלח מלאכי' וסגר פוס אריוותא דיוקנו של דניאל הוא המלאך שכל אריות נסגרו פיהם בראותם דיוקנו הקדוש, וכשחועא ח"ו יורד לצחינת צהמה זהו רומז שגנב לעלמו צחי שור הפקר צהמה, הוא כסוקל צאצן איקונין לקה ה' כטפורס,

לעלות ע"י תשובה ועוני הגוף מצחי צהמה, ולזכך כל ד' מדרגות מדומס לומח חי מדבר, ויזכך שיחזור לעבודתו יתצ"ש היא דרגא חמישית שיכ"י כל הגוף צטל לנשמה ותחזור הנשמה ותחי עיקר מושל צגוף לרדותו ולעשות כל המעשים ע"פ דרכי תוח"ק, ע"ז מצקשים צש"ק שמחס צצנין שלס שצש"ק ציכולת להזדכך כ"כ שיכ"י הגוף צטל שהוא יומא דנשמחין אז יכ"י צנינו צשלימות, כי ג' סעודות מזון דקדושה, צחול אוכל ושותה צצהמה וצש"ק חו"ש עבודת קודש, לכך כ' תענג על ה', העונג מסייע שיתעלה כמו צן שרובצ על כתפו של אציו כדאי צמד"ר גצו ויצא עמלק, כל פרשה זו מלא תיקונים אס יזיק צגופו חו צממונו ח"ך יחקן שתוח"ק כ' צה משיצת נפש, עין תחת ע' וגו', היושר ה' לסמא עין המזיק מ"מ התוח"ק פועלת צרחמי שמים שיתקבל פרעון דמים, כן כ"א ילמד עלמו לחקן מעשיו ע"י שמצין שהי ראוי לעונש ח"ו אזי נמתק ע"י הלצ נשבר ומתקבל לרצון אציו תענית בקרבן חו פדיון לצדקה חו עכ"פ חשב לעשות מלוח מחשבה עוצה מלרפס למעשה.

יד) תוח"ק מחפש דרכי תיקון כמו שעבד ואמח יולאין צגרעון כסף כן יש לכל איש תיקון שמגרע מהנאות כמבואר צרמצ"ס ימעט הנאותיו מבואר צספרי יראה שזהו כחענית המגרע מן חמדות מאכלו יולא מכתמי עוונותיו ע"י הגרעון, הלא מוכן עבד כ"א צגדים לואיס אחר פטירה כמפורש צכתוב על יושיע כה"ג שהי לדיק מולל מאש מו"ג מ"מ ע"י שלא מוחה צצניו הוכן עבדו צג"ל מכ"ש עבד מי שיש לו כחמי עוונות רצות ח"א להנלל רק צתשובה ימס לצו כמים ח"ך מילא תאוותו ונתרחק מפתח שערי אהבה ויראה עד

שמחרת חרטה גדולה ונפתח לו שערי
 או"ר צפרע שאנו לומדים צפ"ר זו
 מלות ראיית פנים ג"פ בשנה ומלות
 שקלים יוכל כ"א לשפוך לבו עד מחי
 נהי' רחוקים מזיכמ"ק וכל המלות
 שצ"ס וצמחית השקל ה"י לנו חלק בכל
 עצודת זיכמ"ק הכל יודעין שקצ"ה
 חוכב ישראל ומזכרין צוקר וערב על
 שחבז אחתנו ע"כ העיכוב מזדונו
 כמאמר חז"ל צריש גמי צרכות אוי
 לבנים שגלו משלחן אציהם מהחורבן
 ע"ע ח"י מאות וחמשים שנים שלא
 קיימנו ק"פ וכל מלות המקדש עתה
 סצונו אפפנו קושי שעצוד מ"מ יוכל
 כ"א ליאנה כמו שהי' צמאים וירא וגו'
 וידע שידע חרטה ותשובה כ"א בלב
 ולא ידע ח"י מחזירו, כשהי' חרטה
 ותשובה כ"כ גנוז בנקודה פנימית נגע
 למעלה באהבה פנימית דש"ק שאמר
 מתנה טובה יש צבית גנזי ושבת שמה,
 מכ"ש עתה שנתן לנו ש"ק צמתנה ונותן
 צעין יפה נותן יוכל כ"א לעורר נילון
 פנימי לאהבה הקצ"ה ולהשליך כל
 חמדות זרים.

טו) הרמז צענין עצד שנמכר
 ע"פ צ"ד כשאדם מתגאה בעצודתו
 צקודש ולא יוכל להתאפק כשרואה חצרו
 הולך צעל ודובר דבורים יתירים והוא
 יגע כל היום צחורה ועצודה, וע"י
 התנשאות נאמר עליו (משלי כ"ט)
 גאות ח"י תשפילנו, ע"כ לטובתו צ"ד
 של מעלה מסכימים שיהי' נמכר תחת
 נמוכים אז ישים אל לבו אפי' ליפור
 מצלעדי שמיא אינו מתלד, וייגע צזה
 למה סצב המסצב שיהי' מחייתו ע"י
 איש נמוך, ע"כ מפני שאמרו ז"ל
 (סוטה ה') ע"י גסי רוח מתמעט דכי
 (איוב כ"ד) רומז מעט ואיננו, לכך
 השפילו כדי שעי"ז ישוב צתשובה, מוכר
 עצמו זה העלל שמצלה זמן שנקרא

צס"ק יקר שצנמלאים דחי' צמד"ר
 צראשית דמיון ולא לעי צאורייתא דמיון
 ולא עצוד עצידותי, שאמר שלמה המלך
 (משלי כ"ד) על שדה ח"י עלל עצרת
 וגו' כולו קמשונים וגו', זהו כמגרי
 יל"ר צנפשי' שהי' יכול להרויח צעת
 שציעל, ענין רצו מוסר לו ש"כ זהו לפי
 ירידתו יש לו עצדות עכ"פ לא ישב
 צמושצ ללים, ויתגבר עכ"פ למעט
 דבורים גרועים עיקר תולדות נקרא
 מע"ט, תולדות משפחה כנענית נחשב
 מה שמיגע עצמו משחוק קוציא או
 משמוע לה"ר וליננות, אם הי' עובד
 הש"י הי' לו תולדות נח"ר צשמים
 מתורתו ועצודתו צקודש, אחר כלות
 ש"ש מגיע זמנו לשוב לשורשו ילא חנם
 צמה יזכה להלביש נשמתו, אם צגפו
 שזכה ציגיעת גופו צמלות כמאמר חז"ל
 מה יונה כנפי' מגינות עלי' כן ישראל
 מלות מגינות עליהם כנפי' יונה נחפי'
 צכסף לשון רלון ותשוקה כי מתשבה
 טובה שלא הי' יכול לקיימה ג"כ נחשב
 כאלו עשה, צעל אשה נקרא הדצוק
 צחוכ"ק כמו באשה טובה כי אשתו עמו
 שחוכ"ק מסצבתו כחומה דחי' צפ"ן
 דיצמות כמה עוב אשה טובה שחוכ"ק
 נמשלה צה, יוכל להיות שנמכר מפני
 עיוות ומ"מ יש צו תוכ"ק שחגין עליו
 ציליאתו מהעוב"ז.

טז) בתרגום יונתן לא ת' כלאת
 העצדים אלהן צשנין דשמיטתא
 ובסימניא, לא נמלא צדברי חז"ל שיהי'
 דעה על שמיטה שיהי' חירות לעבד.
 יז) במד"ר מכה איש, מי גרס לו
 מיתה שלא נסתכל צחורה שופך דם
 כו' שקפח איקונין של מלך וכו' שנוגע
 באיקונין שלי הוא אצד, נראה שמרמז
 על כל מי שחוטא ומאצד מעצמו איקונין
 שצחלה ניתן צכ"א לורה קדושה כדאי
 צחוכ"ק משפטים צדניאל ע"פ אלי' שלח

תוכ"ק שהיה משפנת הגדול שחננו
כדכתי' לעתיד ואיש משפנתו צידו
(זכרי' ח') ונקה המכה לא יחשוב לו
על הסיגופים, דא"י בגמ' צ"ר שהעמיה
ליכל כלבא שרו, משמע שיש הקפדה
ועונש ח"ו, אכן כשפעל שיוכל לילך בחוץ
אחוז בחצלי עצות תוכ"ק עשה תיקון
גדול, רק שצחו יתן שיכ"י לילה"ר רק
מקום שצחו אשר צרח כן יתצ"ש צין
מפתחי הלב, ויותר לא יתפשט, דא"י
לדיק גמור יל"ט שופטו, אז היל"ר יושב
רק בגבול שניתן לו מתחלת הצריחה
לעת האורק.

כה) וכי יריבון אנשים לכאורה
מיותר, ה"י להתחיל כי יכה, אולי לפי
המבואר בחינוך כי באונחת דברים ג"כ
עון פלילי, מ"מ פוסק שהשני מותר
להשיב דברי לער, מפני שהראשון התחיל
ללערו ח"א לסגור פיו שלא ישיב, אם
לא ה"י מתחיל יריבון, ה"י כשאחד
מתחיל הריב והכאה והשני מוכרח
להשיב באונחתו אף אם יסובב סכ"נ על
הראשון יכ"י השני פטור שהראשון פשע
בנפשו, והוא גרם שהסיחו להכות, ולא
יוכל ללמס, ע"כ קמ"ל שאין תירץ
בס"ג.

כו) שמעתי צעס אדמו"ר
מקאצק ז"ל טעם על ענין דיוס או
יומים יעמוד לא יוקם כי כשהאדון
מכהו הכאה כזו אשר נפשו יולא צחותו
יום, צלי ספק מחייאש ממנו זהו כמו
מפקיר עצדו יולא לחירות, וצחותו רגע
שזרק עליו דבר אשר צו כדי להמית
הוא נעשה הפקר בן חורין, ולכך נתחייב
האדון מיתה כמו צ"ח עכ"ל קדשו,
נראה שזה חלוי צ"י דיעות צחוס' צ"ק
(ל'). ד"כ ר"מ אומר ישנו צדין יום
או יומים כשמכה עצדו והשאר לעלמו
שימוש על ל' יום דקנין פירות כקנין
הגוף דמי, ובאין לא יוכל רצו ראשון

המבואר בכת"י מזקיני מרן הק' ז"ל
מאמר יל"ר צינו לצין עלמו, והכ"ה
ח"א רעכו צאצן, שמקשה לבו כחצן
דומם ואינו מרגיש יקרת המלות ועבודת
הקדוש, או באגרוף שמכשילו שיכ"י צעל
אגרופין כדא"י צפסחים (ד' נ"ג) על
תודום ח"ר, זהו עצירות שצין אדם
לחצירו, ונפל למשכב כתרוממו ויפל
לצוטלן שט"י הכאה מתצטל מתורה
ועבודה ולא ימות שלא ירד כ"כ כרשע
גמור שצחיהם קרוים מחים, אם יקום
שיחזור היל"ט ויתגבר על יל"ר
והתהלך בחוץ היינו דדברי רשות
שקרוצים לחלונית, על משפנתו משפנת
התוכ"ק כדרש חז"ל צפסחים (ס"ח)
על משפנתו שיחיו צו המחיס, אז שגם
דברי רשות שלו יכ"י דבוקים בתוכ"ק
ע"י כוונה לש"ש ונקה המכה שינוקה
מעון, שצחו יתן כעלת חז"ל ויקרא רבה
(פ' כ"ה) ה"י רגיל לשנות דף ח' ישנה
שנים לתקן השבת. רפא ירפא רפואת
הנפש ורפואת הגוף כקטן שנולד.

כד) וכי יריבון וגו' י"ל רמז על
ריב התמיד יל"ט עם יל"ר והכ"ה וגו'
צאצן דא"י צס' יל"ר ג' אצנים צונים
צחים על אותיות תוכ"ק או באגרוף
מרמז על מעש"ט, ולא ימות כדא"י בגמ'
על דוד המע"ה לצי חלל שהרגו צתענית,
אם לא יתגבר כ"כ עכ"פ ונפל למשכב
נחור חולת אהבה כדכתי' ע' משכבי
צילולת צקשתי, כאשר מלינו צחסידים
אמיתים ירננו על משכבותם אשר
מרפאים המשכב עם אהבה ודבוקות צו
יתצ"ש ונותנים שצח ורינה, ומי שאין
זוכה כ"כ עכ"פ ימם לבו על משכבו
כדא"י צשערי הקדוש כשתלך לישן
תזכור שינה הגדולה זו המיתה, אם
יקום והתהלך בחוץ היינו צעוסקו
צדצרים חלוניות של הגוף מו"מ אכילה
ושתי, על משפנתו הכל ע"פ דרכי

שליחים למקום צ"ה לעשות שליחותו, ע"כ אותו עין אחד צחמא, ואיש השליח משלם רק, כי מגלגלין חוצ ע"י חייב.

(כט) יש לעיין אם אי משחית עין חצירו, וחזר הנלקה והשחית עינו אם לא נשפוט אותם, אזי יהי מקוים עין תחת עין, אמנם עפ"י הלכה דשמן כמה הי' שוב עם העין וכמה נפחת שויו צלי העין ויכל להיות שאחד הי' נוקצ מרגליות ששוכה הון רב, ועין חצרו עולה סך מועט, ויושם צדי"ד, מה שאמרו ז"ל אין מקרא יולא מידי פשוט, אולי י"ל שקאי אחר תחיית המתים יחסר החובל עין תחת עין ממש, (עין ש"ך תורה פי' משפטים).

(ל) כי יתן אחר וגו' אין רואה, ע"פ ד' זוה"ק צפ"י צשלח (ס"ד) ע"פ היש הי' בקרצונו אם אין צפי למינדע צין עתיקא סתימא דכס' דאקרי אין, ע"כ טרם שצועה הי' תהי' מקדים הכי להזכיר לצע"ד אשר אין רואה הכל כדאי צצ"ק (ע"ט) על חשלומי כפל צגנצ ולא צגזלן, מפני שגנצ נזהר מראיית אדם ומעין שלמעלה אינו חש לכך נענש יותר.

(לא) אם כס' תלוה אי עמי, אולי יש לפרש ע"פ מה ששמעתי מפ"ק זקני מרן ז"ל ע"פ ושאלה אי משכנחה כלי כסף וכלי זהב וכו', אמר האמת כי כל השפע רצה שנשפט למאדים הי' צגלל ישראל ממילא כשהגיע עת גאולה שפקד צ"ה עמו לחירות נגאל עמם כל השפע שנתן צגללם, אך רצון התורה"ק שלא יעשה ישראל עיקר מן כסף וזהב לכך קורא צלשון שאלה כי כל דיבור מתורה"ק עושה רושם, וכשהי' קורא צלשון שאלה אין אדם מודבק צו כ"כ, וגם עי"ז יוכלו ישראל להמשיך עיקר השפע צחצ"ד שזהו ממש

לשחררו שכבר מכרו להב', כמבואר בתוס' לע"ג דגבי שן ועין אינו יולא לחיש ולא לאשה כו', דאין לו כח לשחררו רק בתוס' מציא אח"כ צשם ריב"ם דלר"מ יולא צשו"ע לאיש, עפ"י ניהא שאף צעל הקנין פירות צכחו לשחררו. (כז) יום או יומים יעמוד נפטר בצע"כ, יש לעיין אם האדון מציא רופא מומחה ובעד סוגר פיו מלעטום הרפואה אם נאמין לרופא שהי' יכול לחזק כחו עד כלות מעל"ט, ואולי גם אם נאמין לו לע"ג פן כוונת תורה"ק שיהי' המעל"ט צלי פעולות, כן אני מסופק ציורה דעה סי' נ"ה צנפלה מגג אם שהכה מעל"ט מועיל צדיקה, אם נלך ששהכה מעל"ט צלי פעולות רופאים, או אם גם ע"י רפואות תחי' מעל"ט ג"כ מותר צדיקה.

(כח) ואם אסון יהי' נפש ת"נ, צרש"י י"א נפש ממש, י"א ממון, וכן כל המקראות עין תחת עין כו' תחת כו' פלע תחת פלע, אשר הפירוש ממון למח קורא התורה"ק אח הממון נפש או עין להורות להנחלל שימחול לו כאלו הי' נוקם נקמתו ממש צנפש או צעין, כי לכאורה רחוק לצ אדם שיוכל לציית מחז"ל (צ"ק ל"צ) אחר שנותן לו דמי נזקו יצקש ממנו שימחול לו ומנין שלא יהי' המוחל אכזרי שנאי צאצרהם ויתפלל וירפא, וכי אן מאצרהם ניקום ונגמר כדמתמה הש"ס ציומא (ריש פ"ג), ומי שאינו יכול להדציק ממש צמדת אצרהם לע"ה נקרא אכזר, לכך צא התורה"ק לסייע לאדם שיוכל למחול כאשר הכחוצ קורא הפרעון נפש או עין, צזה עושה רושם גדול שיהי' צאמת כמו הנפש או העין לכן יוכל למחול, ועיקר הטעם כדרש חז"ל ע"פ יפול הנפול, שלא יפול רק מי שנגזר עליו והוא נקי נופל, ע"כ ידע כי הרבה

עיקר אללם, כן יש לפרש כאן אם תכנים
כלל עמי שהכסף אללם צחינה כלואה
שלא ילמדו כ"כ לכסף וזהב, ע"ז יזכו
את העני עמם, היינו מי שזוכן עם
העני כמפורש צח"כ שזוכן שמו
יתצרך את דכא ושפ"ר, מי שאינו
מודבק כ"כ צרכשו ויודע שמושאל
אליו לעשות עוב לישראל כמפורש
צח"כ הק' צ"י כי ימוך אחיך, אזי
יוכל לזכות להשראת השכינה צחינה
השפל רוח ודכא ממש, כדמלינו כ"פ
דוד המע"ה שקורא לעלמו עני וגוע.

(לב) שמעתי מזקיני מו"ר הק'
ז"ל אם כסף תלוה יש לפרש לשון אם
כפשוטו כשתלוי להלוות, דהיינו כשאין
לאדם מעות רק די לורך מליאות
פרנסתו, ואינו מחויב להלוות לאחרים
כי חייך קודמין, הוי סד"א צאופן כזה
רשאי ליקח רבית, כי הייתי עושה
שאיסור ריבית מטעם שתוכ"ק רתה
שאדם ילוי חסד חנם, אבל זה רק מי
שיש לו הון, חוץ לורך פרנסתו, לכך
צא הכתוב אם לשון רשות כשתלוה
צרכונך במקום שאין אתה חייב להלוות
מ"מ חסור ריבית.

(לג) בפי' אם כסף תלוה וגו',
צפנים יפות מציא כאן דברי הצוה"ק
וכתבים, כי יל"מ ה' שלא צדק עליות
כל השנה, אלא צדק דילוג, שנתגלה
אור גדול כדי לשבר כח גילולים שהי'
שקועים צמארים כו', וכ"ז לא ה' אלא
כליל פסת, אבל צדק נסתלק האור
לגמרי, וכתחילו לילך צדק מעלה
ממדריגה למדריגה צחמשים יום של
הספירה כו', וכן הוא דברי הרה"ק
זל"ל צ"י קול שמחה, עה"פ אל תאמי'
שימים הראשונים ה' עוצים מאלה וגו'
שאלת זאת, כי הדרך הוא שמי שרואה
לכנס לעבודת הש"י, צתחלה שואלין לו
אורות עליונים מלמעלה, שלא על פי

מעשיו, ואף שאינו עדיין צמדרגה זו,
ואח"כ נוטלין ממנו זאת ונותנין לו
עפ"י מעשיו ומדרגתו כפי השגתו, וז"פ
הפסוק ח"ת שימים הראשונים וגו' כי
לא מחכמה, שזה לא ה' מחכמתך,
שאלת זאת, שהי' אללך רק צשאלה ע"כ,
וכן יש לפרש הפסוק אם כסף תלוה
ח"ע, כסף הוא לשון כסיפה ורלון,
היינו שאם הרלון יהי' אללך צתחלה
צשאלה, אח"כ את העני עמך, תזכור
תמיד את העניות עמך, שאין זה משלך
ומכתך, רק צשאלה הוא אללך, וכמש"כ
לעיר אנכי ונצזה פקודיך ל"ש, שצריך
לזכור תמיד את העניות, לא תהי' לו
כנושה, היינו שלא תחצב אח"כ את זה,
צעת שיועלו ממך המדרגות שהי' לך
צשאלה, לא תחצב אותם, שאינם משלך,
ולא תשימון עליו נשך, ע"ד שאי' עצירה
מכזה מלוא, שהעצירה נק' נשך שנושך
את המלות, ע"כ כל תשים עליו השליטה
כאלו הוא ממעט כוחך ענין נשך, רק
מעשיך ירחקך אתה חייב צחסרונך.

(לד) אם חבל תחבל שלמת ריעך
ע"צ השמש תשיצנו לו, יש להכניס רמז
מוסר לאדם כדאי' צוה"ק חיי שרה
ע"פ צא צימים, שמכל עבודת האדם
כל ימי חלדו נעשה מלצוה לגשמתו
לעת"ל ויש אשר זוכה להכין מלצושי
חול לצד ומלצושי ש"ק ויו"ע לצד,
וכשציעל יום או יומים מעבודת הק',
ומכש"כ אם ח"ו עושה רע הוא ממשכן
מלצוה הנשמה שהוא ריעו האמיתי
כמצוה צוה"ק צשלה (דף נ"ה) ע"פ
עזי, הוקר רגלך מצ"ר מאן צית ריעך
דא נשמתא קדישא מזכיר הכתוב אם
חבל תחבל היינו ח"ו מתמשכן צחמאיו
עד ששלמת לצוה נשמתו משועבד ח"ו
למקטריגים, עכ"פ עד צא השמש ישוב
צחשובה ויתקן המלצושים טרם ציאת
שמשו כדאי' צ"י נועם אלימלך על

למנות גם מעלה ה"ל דצפוק יולא מנות
עולת ראי' משל"כ במנחות.

(לח) במד"ר (פל"ז), שולח
מלאך, עושה אדם מלוח ח' הקצ"ח
נותן לו מלאך ח' לשמרו כו' מנחות
הרבה נותן לו חלי מחנכו חלף ורצבה,
וכי רכב חלי ריבותיים, למח חלי ולא
יותר, ו"ל ע"פ ששמעתי מפ"ק ג' זל
על מחלית השקל, כי לכל היותר מחקן
אדם מחלה צעוק"ז ע"י מאיר לעומתו
מחלית אור כנגדו מעוק"ז, לפי"ז
כשזוכה צעוק"ז עד חלי מחנכו יזכה
צעוק"ז לשלימות גמור.

(לט) במד"ת הנה חנכי שולח
מלאך, זש"ח אשיתך צננים כו' לשון
הבדלה דכתיב וישת לו עדרים הקצ"ח
לח שיח' עמנו כאז עם צניו צלי
ממולע, זהו אם כוונתו לש"ש חף בכל
דברי רשות מלא דביקות כמו בן יחיד
דאי צוק"ק כצרא דאזיל צחר אצוב
ואמ"י רחום לון יתיר מגרמי, משל"כ
כשעוסקים בדברי רשות אצוב הכוונה
מוצדל צמעשה זו מדביקות, נלך ע"י
מלאך המשכת העוצה, ר"ח צ"ח אמר
אשיתך לשון שנאה כד"ל ואיצה אשית,
שנאה רק צדצר עצירה, הוא סוצר ענין
דברי רשות לא גרם ריחוק שנלך ממולע
כי הצורא צ"ח יודע שצרא אדם שיח'י
נלך תמיד משפיע כאז לצנו, רק
כשנלכלך צעצירה הוכרח להרחיקו,
זה לעוצה, כי מי שהוא צהיכל המלך
ההקפדה יותר כשעושה נגד הרצון,
והוא סוצר אפי' צעצירה ח' אצד שם
בן, ריב"ל אמר גרמחם לקטרג מלשון
כופר יושט זהו צעצירה ג' כי מעציר
ראשון ראשון פעמים שלש עם גצר, כ"ז
כדי שיוכל להתכפר עכ"פ ציסורין
צעוק"ז, ור' צרכי אמר לשון הפקר דכי
ואשיתי צחח מאותן שאצד כל חלקו
צעוק"ז ומפקיר עצמו להינות כל הנאות

המשנה (שקלים פ"ה) מי שאצד ממנו
חותמו ממחניין לו עד הערב הלילה
כי מארי דחושבנא מחקנים תיכף צאותו
לילה מה שפגמו ציום, או ערב ש"ק
זמן תשובה כדאי צם"ק ערס מתאחד
העולם לשבות לעלות לשורשו, או ער"ת,
או ערב יוכ"כ זמן תיקון פגמי כל
השנה, וע"ז רמזו חז"ל צשצח (ד' י"ב)
חניא חנני אומר חייב אדם למשמש
צצגדו" ער"ש ע"ח חיינו צמה שצגד
צו ימי החול.

(לה) וחדלת מעוז וגו' מפקין
צגמ' (צ"מ ל"ב) שקאי על שונא
ישראל, יש לעיין היכא שיש מי שאינו
מכיר הרשעות אז וחדלת המכיר רשעו
יותר לחדול כעין שדרשו פעמים שאתה
מתעלם זקן שאינו לפי כבודו בן יש
לדרוש מי שאינו מכירו יש עליו מנחות
נרחם על אח ונצ"ח, המכירו לרע עליו
רק נצ"ח מסתם מלוח יותר על שאינו
מכירו, אמנם ח' צגמ' ה"ל כשיש
לפניו לעוזב לרשע וללח רשע מלוח
צשונא כי היכי דניכף ליצרי, ע"כ אולו
גם כשיש אחר שאינו מכיר רשעו, מלוח
ששונא יעוזב דניכף ליצרי, עיין בתוס'
פסחים (ק"ג צ').

(לו) וגר לא תונה, הואו מיותר
שזהו ל"ת צפני עצמו, ו"ל יען שצפכוק
הקודם נאמר וצח לא יחרם הו"א
דצח מותר להונות דליצינותא דע"ז
שריא ע"כ הוסיף אות ואו שגם צח
לא יצירו.

(לז) הרמב"ם (פ"א דחגיגה)
פוסק דעולת ראי' יולא גם צפוק וכן
צחינוך (מלוח פ"ח) מציא שינרוך
שיח'י צידו מוכן מעות או צהמה או
עוף צעת שעולה מציתו לרגל, קשה
שצפ"א דמנחות (דף ה') מציא צרייתא
יש צעופות מה שאין צמנחות, הי

ולכשיצ נפשם לגופם מדכתיז צננין
מזבח שמים עשרה מלצה לייצ שצני
מבואר שהי כל שצט צחינה אחרת,
הכל חפנים ליראה מימ הי נדוד
חילוק כענין שצט לוי שמרו אמרתיק
וצריתך ינלורו.

(מב) ואל משה חמר עלה וגוי.
לכאורה תמוה למה לא נזה גם לאלעזר
ואיתמר לעלות, אלעזר מילא מקום אציו
אפי יחושע צ"י נזה לעמוד לפני אלעזר,
י"ל שהי חשוקה צוערה להסתכל אף
שידעו שסכ"י מנינו צוה"ק ר"י
התמרמר על שלא נסתלק עם רצו
רשצ"י, הקהל הוצרכו לכה"ג לכך לא
קראו.

(מג) ויבא משה ויספר לעם את
כל דברי, קשה להצין לשון ויספר שלא
מנינו צוה"ק לשון ויספר אלל מרע"ה
רק גצי יתרו ויספר משה לחותנו שלא
הי חיוצ כ"כ, חולי יש ליישז ע"פ
מאמר חז"ל ע"פ אז ראה ויספרה כו
שצריך ת"ח לסדר צפני עצמו ד' פעמים
טרם שיגיד צליצור, יכול להיות שמרוב
חשוקתם שמעו צעת שלמד צצחינה
ויספרה, חולי הי צעת שלמד עם בני
אהרן הי נקרא צחינה סיפור, או עם
אהרן לצדו שצדיין לא הי צליצור רק
הציצור שמעו הדיצורים ומרוב חשוקתם
ומדציקות ענו תו"מ קול אחד כל אשר
דבר ד' נעשה וגשמע.

(מד) וישלח א"י צ"י ויעלו עולות,
חז"ל מצעיא להו אם כהנים שלוחי דידן
או שלוחי דרחמנא, לכאורה משמע
מכאן דשלוחי דידן, דאל"כ מאי לשון
וישלח וכי שלחום למקום אחר, הלא
שם צנה המצח תחת הכר, אכן למ"ד
דמשה הי מקריצ תמיד אין ראוי שלשון
שליחות מטעם שמרע"ה המשלח.

(מה) ויקח מי חלי הדם, ובפסוק
ח' ויקח מי הדם ויזרוק, מוצן שלא

עוה"ז, אז אצד שם צן, עד עתה כ"י
שהי יכול להתכפר ע"י יסורין ותשובה
עדיין לו שם צן, רק אותן שמשלמים
להם זכות מלוותן צעוה"ז זאת ע"י
מלאך כי נער לפניו יתצ"ש לדחות, אכן
תמים פעלו.

(מ) במד"ת חנכי שולח מלאך,
זש"ה מלאכיו יורה עשה מלוח א'
מוסרים לו מלאך א', צי מלות צ'
מלאכים, כל המלות מלאכים הרבה,
חולי כוונתם כמתמי, הלא לעושה מלות
הרבה מוסרין מלאכים הרבה למה
נאמר מלאך לשון יחיד, אצל כי חנכי
שולח כי מכל מלוח נצרא מלאך יחיד,
הי יכול לאמור חנכי שולח, חנכי
התחלת יוד דברות יושלח מלאך כולל
מכה הצוה"ק כדרש הצוה"ק ע"פ
המלאך הגואל.

(מא) הנה חנכי שולח מלאך וגוי
כי אם שמוע תשמע צקולו, האמת
שעיקר יקרת אדם היא הנשמה כמבואר
צשערי הקדושה הגוף טפל ומלצו
להנשמה המלאך נצרא ממעש"ט שעשה
מזהיר שמוע תשמע שישמעו הנשמה
והגוף אז ואיצתי וגוי זהו הילר החיוצ
לנשמה ונרתי את לורריך הלווררים
להגוף כדאי צוה"ק שיש אורצים על
הדרכים שיכשל הגוף צליקוי אצו,
כשיפעול אדם שגופו יהי טפל להנשמה
ושניהם יעצודו עצודת הש"י צתמימות
אז ילך המלאך צמסילת ישרים, משא"כ
כשהגוף צוגד מעכצ שליחות המלאך,
מכוון הפסוק חנכי שולח חנכי ראשית
קצלת חוה"ק מזה נשלח מלאך קדוש
לכלל ישראל ולכל פרט כפי הכנעתו
ובהאזנה שלו, צאמת הי כולם נציאים
נפשי ילאה צדצרו, מ"מ הי צעלי
מדריגה שהושוה גוף ונשמה יחד
כמלאך ממש, ומכס הי צינונים נא
נחרחקו כ"כ מהטבע, הולרך מס"י

הותר שיעמוד המזרק עם הדם ע"ג קרקע אך הולך ליקח צידו אחת וצידו השני זרק, וכששם באגנות הו"א שישאוב עם כלי קטן מחוך הגדול העומד ע"ג קרקע כדאי ריש מנהות בענין קומלין מע"ג קרקע, אך ויקח ספר הצרי ויקרא, כי יכול לומר ויקרא סה"צ באזני, רחוק לומר שהי' היוצ שיקח הסה"צ צידו שכל קריאת תורה"ק מונה הס"ת ע"ג עמוד, אולי אם הי' נאמר ויקרא סה"צ הייתי עושה שקרא בע"פ ומה שאמרו דברים שכתב. א"א רשאי לאמרן בע"פ, זהו אחר שנשלמה הס"ת קמ"ל שקרא מחוך הספר.

(מו) ויקח סה"צ ויקרא באזני כו' נעשה ונשמע, חז"ל דרשו בשבח ישראל שהקדימו עשי' לשמיעה אף כי פירוש פשוט הי' סוצל שלשון נעשה קאי על מה שקרא באזניהם ונשמע עוד מה שזונו צ"ה, מכאן ראי' לדברי תוס' פסחים (כ"א ע"ב) ד"ה לכתוב רחמנא דכל היכא דמלין לדרוש אלעיל ואמלרע דרשינן אף שיכולין לחלק, וכך מפרשים הנעשה אלעיל וגם אנשמע שנעשה מה שנשמע.

(מז) הנה אהרן וחור עמכם, קשה כי דיינים קרובים זל"ז פסול, הכרח נפרש אהרן או חור, יש להקשות על מ"ד דלריך או לחלק.

הגה"ה מאדמו"ר שליט"א מגור.

כבר כ' בספ"י כי קרובי

אם רק מדרבנן פסולין.

בהפטורה דמשפטים.

(מח) כה אמר וגו' כרתי ברית את אבותיכם ציוס הוליא וגו' מאמ"ל מצית עצדים, משמעות הכי שתיכף ציוס יליאת מזרים לזה אותם לשלח

עצדים וצחמת נאמר צסיני בכלל כל התורה"ק, מכאן ראי' גדולה לדברי האר"י ז"ל שכלול בכל מלוא כל התרי"ג מלות וכשזכו ישראל צמלוא ראשונה דפסח נזדכך כל רמ"ח אצריהם ושס"ה גידיהם ונתעורר הנילון קדושה אשר בכל אבר ואבר שיאיר אחר שיזכו לקבל כל המלואות המליינין שבהם והרגישו תיכף כל המלואות, כן יש לפרש הכי (מלכים ב' כ"ג) גזי פסח שנעשה צימי יאשי דכי לא נעשה כפס' הזה מן ימי שמואל הקשה רש"י הלא צימי דוד ושלמה שהי' ישראל שלום ולבס לשמים, י"ל כנ"ל שישראל הי' צירידה ושפלות צימי אמן אציו כמבואר ברש"י שזה יאשי להעמיד הארון הק' למקומו בק"ק, שאמון סילקו משם ולכך בא בעשיות הפסח הזה התלכדות נורא אשר כל רמ"ח אצריהם האירו כרהוי כדאי צמשה קידושין ספ"א כל העושה מלוא ח' מטיצין לו, חין טוב אלא תורה שטי' שמושה מאה ח' כתיקונה יש לו עלי' להידבק בתורה"ק, ומאריכין ימיו שנעשה מצוי עלי' שכל ימיהם אורות לעולם כדאי צוה"ק ע"פ צא צימים, ונחל הארץ עליונה, הצחמת כי ציכולת כל מלוא להאיר את איש ישראל עד שיחזור לזורתו הקדושה שהי' טרם הירידה שהורד ע"י החטא בעין עובדא צמנחות (ד' מ"ד) ששכר זונה והי' כפתע צינו וצין המות וצאו ד' לינאותיו ועפחו ע"פ ונשמע ע"ג קרקע, וכדאי צוה"ק משפטים על דניאל כ"פ אל שלח מלאכו וסגר פוס אריותא שהי' אורת הצדיק דניאל עלמו המלאך שסגר פיות האריות, שהוא הי' חמודות צממים היינו כל אצרינו נקיים מכל חטא שכן פרש"י בדברי הימים ע"פ חממן ואשצן, בתורה"ק כי חממן שהי' צתחלה נחמדים צממים כלדיקים אח"כ ירדו

לזחינת חמר שכן החמור בתחלה לורחו
יפה חמדי אח"כ חמור, חצל חיש חני"ל
ע"י לינית לצד זכה להיגלל מכל רע
ולעלות לזחינת לדיק, וכן הי' צפסח
יחשי, משח"כ צימי דוד ושלמה הי'
תמיד הכלל ישראל צמנצ טוב, ולא צה
להם כ"כ התעוררת ע"י קיום הפסח.

מט) בהפטורה; שכרתו צרית
צביהמ"ק עם המלך והשרים שישלחו
חיש עצדו וכן עשו, אח"כ חזרו וכצשום,
זהו דצר מזהיל מאוד חיק לא מיחו
הטוצים שצבה, יש ליישצ לפי מה
דקיי"ל צחו"מ (סי' ר"ה) תלוי וצין
צציני צצינא, כן י"ל כאן שאנסו אותם
שימכרו להם מחדש שראו שעסקיהם
נחולים לאותם עצדים, ומשום ישוצ ח"י

חשצו שכמו גבי קרקע חגב חונסי חוזי
גמר ומקני, כן צגוף חדם, ושילמו להם
דמי שווים, רק הי' ע"י כפי' וצשמים
סוצרין דלא שייך גבי חדם תלוי וצין
לכך נחשצ כאלו כצשום חנם, ויש לימר
שעיקר הקפדה הי' למה לא שאלו
משמים ע"י נציא חם מותרים לכצשם
ע"י פרעון חשו"י, חכן מלינו כ"פ חידש
כזה גבי צני גד וצני ראו שרלו נחלתם
חרץ סיחון ועוג מפורש צתוח"ק שגער
צם מרע"ה קמתם תחת ח' תרבות ח'
חטאים, הי' יכול לשאל חם ליתן להם
מכאן נחלה, וכן צפי' מטות כשקלף על
חנשי המלחמה שהחי' הנקצות מחנשי
מדין הי' לשאל צשמים חם יש להקפיד
על זה, נראה מה שחי' פשוט לו שכן
רצון שמים לא הולך לשאל.

פרשת תרומה

א) ויקחו לי תרומה, ח' צמדרש
כל מקום שכי' לי הוא צעוב"ז וצעוב"צ,
כמו וחי' לי הלויים וכו', שאף שמכל
מלוב נצרא מלאך, מ"מ עצירה מכצה
מלוב, וכאן נעשה מכל נדבות המשכן
וכל הרלוות עובות שחי' אז לישראל
חורה, ואין עצירה מכצה חורה, ונשאר
לעוב"ז ולעוב"צ, ועיקר שצריך חיש
ישראל לידע לגמור צדעתו שיחי' רצון
הש"י יקר חללו מכל מיני רלוות
שצעוב"ז, וח' שאין הגיחנס שולט
צת"ח ק"ו מסלמנדרי' כו' ת"ח שכולו
חש שנאמר חלא כה דצי' כאש וגו',
היינו שאף שיש להצ"ח רלוות אחרים
ג"כ, מ"מ זה רק צדרך הכרת, ואינו
עושה אותם צחימום וצחשק, רק רצון
הש"י עושים צהתלצבות גדול משום
זה מקרי' כולו חש, ולריך לידע שמכל

מעשה טוב נעשה אחדות צעליונים
וצתחטונים, כמו שחי' צמדרש כל מה
שצרא הקצ"ה למעלה צרא כנגדן למטן
כו', וכל מעשה חיש ישראל נוגע למעלה,
לכן לריכין לעשות רצון הש"י
צהתלצבות גדול שיחי' יקר חללו מאוד,
ע"י יוכל להיות לו דציקות צהש"י.
ב) במד"ר ד"א ויקחו, הכ"ד חני
ישנה וגו' חמרה כנס"י כו' חני ישנה
ממעשה העגל ולצי ער והקצ"ה מרתיק
עלי, פירוש שש"י החטא הגדול נפלו
לגמרי וייחשו עצמן, ולא הי' צהם חיות
לגשת לצקש מלפניו יחצ"ש עד שהראה
להם קירצות רצ כזו פתחו לי וגו'
רעיתי, עד מתי חחי' מתהלך צלי צית
כו' עשו לי מקדש, ע"י נחלה צצם
צנדצת המשכן י"ג מיינים נגד י"ג
צצמים שהחנולץ צכל שצט אור מיוחד